

Sumari

Pròleg.....	11
Presentació	19
Pamflets sobre el conflicte català.....	21
Crítica als llibres que opinen o pretenen analitzar el desafiament català	21
Interpretacions fantàstiques del que passa a Catalunya: una proposta <i>punk</i>	73
Conceptes clau del desafiament republicà català	77
Introducció	77
És impossible la independència de Catalunya.....	78
Qui són els constitucionalistes?	80
No és possible la reforma de la Constitució	80
Qui són els carlistes?	81
I si el problema és Espanya?.....	82
La riquesa és la plurinacionalitat.....	83
Catalunya i el País Basc	83
La burgesia catalana va ser franquista i és monàrquica	86
Classe obrera, republicanisme i independentisme	88

La superioritat ètica del catalanisme sobre l'espanyolisme	91
La qüestió de les fronteres	92
Hi havia una altra Europa	93
La qüestió de les llengües.....	94
L'adoctrinament a l'escola catalana	96
Els independentistes són de dretes?	99
El Pacte del Tinell i el Govern d'esquerres a Catalunya....	99
Catalunya és insolidària?	101
Els republicans no practicants.....	103
Ser nacionalista és un disbarat	105
Els catalans som una tribu?.....	106
Qui parla de xarnegos?	107
Qui té vuit cognoms catalans?	109
La banalització immoral de la presó i l'exili	110
Els mitjans de comunicació intoxiquen	117
La fractura espanyola.....	122
<i>El País</i> “y nosotros que lo quisimos tanto”	123
Barcelona i Catalunya i el <i>Titanic</i>	127
L'elit que ho controla tot i la tesi del complot.....	131
Com es construeix el republicanisme català	134
Els-problemes-reals-de-la-gent.....	135
A Andalusia “sí se puede”	136
Qui desperta el monstre?.....	137

Pròleg

Estudiar l'adversari és gairebé sempre una prova de respecte. Analitzar-ne els moviments, els arguments, els neguits o les obsessions és també un acte de prudència i d'indispensable humilitat. I un requisit per poder enfrontar-t'hi amb les eines i la disposició més convenients. Llavors, quan els camps van quedant ben delimitats, el respecte queda condicionat pels imperatius de la correlació de forces i la resposta que vulguem donar a qüestions com: ¿podem acceptar la tria de temes i els llenguatges de confrontació que l'adversari ens proposa, o ens convé centrar l'esforç en dibuixar un espai i unes formes d'expressió pròpies, més favorables? Cal anar a jugar els partits a cada camp i cada vegada que ens convoquin els adversaris, o resulta molt més favorable convidar-los sempre que sigui possible a venir al nostre camp?

Sovint, al capdavall, descobrim que cal fer-ho tot alhora, acceptar els envits dels altres i plantejar els nostres. El debat en contextos i marcs de referència diferents és, al capdavall, el que permet posar a prova la solidesa dels nostres arguments i conviccions, i el que ens obliga a completar-los i precisar-los. La consciència pràctica que inspira qualsevol política no es posa a prova només en les partides de ping-pong discursiu a les plataformes mediàtiques,

evidentment; però no pot ignorar-les. La controvèrsia intel·lectual és un moment essencial de la confrontació política. Malgrat que sovint es plantegi en registres de molt escassa exigència. O que una part substancial del discurs advers ens pugui semblar prima, enganyosa, mancada de consistència i fonament. Per un mínim de rigor i disciplina, sempre valdrà la pena l'esforç de voler-lo conèixer i procurar comprendre les lògiques i raons que s'atribueix.

Això és el que ha fet Jordi Serrano en aquesta obra. Serrano ha llegit i avaluat les disset obres que li han semblat més significatives de la posició crítica, o contrària per principi, a qualsevol forma d'emancipació política catalana. Aquesta posició contrària, mostra un ventall divers de formulacions que, en general, parteixen d'un espanyolisme naturalitzat, donat per descomptat, i que no vol ser posat en dubte. Aquesta mateixa condició de principi pràcticament indiscutible i innegable atribuït a la idea d'Espanya, la seva unitat (d'origen i destí) i el caràcter definitiu i irreformable del seu Estat ha originat múltiples formes d'excitació nacionalista; especialment activades arran del "procés" i de la força que ha anat prenent a Catalunya el projecte sobiranista republicà. L'autor, conscient de l'allau de materials que es generaven defensant l'espanyolitat de Catalunya, o directament la seva subordinació a l'estat nació espanyol, ha procedit a la tria de les obres. L'ha fet, de vegades, en funció de la importància o la representativitat de les afirmacions contingudes. Potser més vegades encara, la tria ha obeït a la rellevància d'alguns autors i autores. Jordi Serrano ha detectat nusos argumentals i llocs comuns d'arrels gairebé fòssils. Ha assenyalat les coincidències i les particularitats que ha trobat en els plantejaments més centrals d'aquestes obres. Les ha consignat i hi ha reaccionat de manera immediata. Responent-les. Breument.

Cas per cas. Llibre per llibre. Polemitzant-hi. Pronunciant-se. Tornant cada cop. A partir d'un bagatge personal prou ric i solvent per justificar la gosadia i pronunciar-se amb contundència i autoritat. Amb una desimboltura i una fogositat proporcionades a la qualitat o la visceralitat de les referències originals. Per això, a banda d'interessant, l'obra resulta sorprenentment amena. I, si no ho és encara més, podem imputar-ho al poc interès dels intel·lectuals de l'espanyolisme per renovar les seves fonts de legitimitat i adaptar-les a un context democràtic. Per això els costa tant renunciar a les seves arrels tradicionals autoritàries, i per això són tan propensos a la reiteració d'uns tòpics que no inclouen gairebé mai un indici de sensibilitat cap a l'altra part o una simple intenció modernitzadora.

Fet l'inventari, i havent comentat cadascuna de les obres, Serrano encara aplega el fil argumental conjunt que n'ha deduït i dedica tota la segona part del llibre a formular de manera més sistematitzada les seves rèpliques generals, sempre punyents i documentades. Formulades des de posicions explícitament d'esquerres, republicanes, socialdemòcrates i, com ell mateix assenyala, accidentalment independentistes. Amb llenguatge directe. Sense gaire contemplacions.

No és un llibre de pretensió acadèmica sinó de combat polític. De contraposició de conceptes, d'arguments i de propostes. Un llibre desinhibit i desacomplexat que rebut altres llibres. Oral: llegint l'obra pots sentir la veu de l'autor. Un llibre en primera instància de conjuntura, però que estableix un índex de qüestions centrals del debat polític establert entre l'estatisme monàrquic espanyolista i el republicanisme independentista català.

Jordi Serrano, rector de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC) i activista intel·lectual i polític de llarg recor-

regut, és un dels millors coneixedors de la tradició del republicanisme i el pensament i les polítiques d'esquerres a Catalunya. De Josep-Narcís Roca i Ferreras, Domènec Martí i Julià o Valentí Almirall fins a Pere Coromines, Francesc Layret (Serrano acaba de comissariar l'exposició d'homenatge a Sabadell, commemorant el centenari del seu assassinat), Salvador Seguí, Lluís Companys, Antoni Rovira i Virgili, Rafael Campalans, Manuel Serra i Moret, Andreu Nin o Joan Comorera. I difícilment trobaríem algú amb un ventall més ampli de lectures i referències de les lluites socials i del catalanisme dutes a terme després de la Guerra de 1936-1939. He tingut la sort de conversar sovint amb Jordi Serrano sobre l'obra recent d'alguns autors i autores excepcionals —com Eva Serra o Josep Fontana—, i de poder compartir amb ells debats estimulants sobre l'evolució de les aspiracions polítiques socials i nacionals al nostre país.

La proposta punk per a Catalunya. La revolta catalana vista des del nacionalisme espanyol és sobretot el resultat de la valentia intel·lectual de l'autor, davant d'un grapat d'obres i autors —de categoria i rigor molt desiguals— que, en frase de Benjamin que Serrano fa seva, “es delaten més del que ells creuen”. Ningú millor que Jordi Serrano podia proposar-se aquesta mena de gimcana lectora, detectar les “delacions”, passar-les pel filtre crític d'uns principis i valors democràtics essencials, i compartir-ne els resultats de manera sintètica.

Procurar no situar en les rengleres d'oponents a vilipendiar les autores i autors que no hem llegit és també una prova de respecte. De respecte cap a nosaltres i a les nostres posicions. Aquest llibre ens pot orientar i donar moltes pistes si, en el marc del conflicte entre la voluntat catalana d'escollir lliurement i democràtica-

ment el propi futur i la negativa de l'Estat a fer possible l'expressió d'aquesta voluntat, tenim la ferma determinació política de respectar-nos. Com més informats i més cultes, més lliures.

JOAN MANUEL TRESSERRAS

Presentació

He fet una cosa que crec que no ha fet cap català republicà: llegir-se un munt de llibres contraris a la revolta catalana escrits per insignes intel·lectuals i periodistes. El llibre que teniu a les mans està construït en dues parts, en una primera volia saber quins eren els arguments d'aquells que estan en contra del moviment republicà català. I en la segona part he intentat rebatre els arguments en forma de trenta-tres conceptes bàsics.

La compra d'aquest llibre és una bona inversió. Amic lector, t'hauràs estalviat adquirir una quantitat ingent de llibres que no feia falta llegir. Per a un independentista accidentalista no ha estat una tasca fàcil. Crec que em mereixo la Creu de Sant Jordi. I segurament necessitaré tractament especialitzat. Si voleu saber per què, continueu llegint. He fet cas, com no podria ser d'altra manera, al gran mestre Antonio Gramsci, que sostenia que per "elogiar un llibre no és necessari obrir-lo; però si s'ha decidit criticar-lo és sempre prudent llegir-lo. Almenys mentre visqui l'autor".¹

1. Antonio Gramsci: *Pasado y presente*. Gedisa. Barcelona, 1977, p. 152.

Pamflets sobre el conflicte català

Crítica als llibres que opinen o pretenen analitzar el desafiament català

M'he llegit una vintena de llibres amb punts de vista contraris als meus. Aquest és un esforç que recomano. Un dels problemes de la cultura política al Regne d'Espanya és que no existeix diàleg. Existeixen monòlegs dels qui, en general, els fa por escoltar o llegir els arguments dels "altres". He intentat que em convencin que és millor pertànyer al Regne d'Espanya. No tinc por de les paraules i els arguments. L'anàlisi que es fa del que passa a Catalunya es pot abordar de manera molt diversa. Hi ha antecedents de crítics de l'estil d'*Ok Diario* des de fa segles, no exagero. Abans de morir el 8 de setembre de 1645, el poeta Francisco de Quevedo va deixar escrit: "La revolución de Barcelona no es por el güevo ni es por el fuero (...). Son los catalanes aborto monstruoso de la política (...). Dicen que tienen Conde, como el que dice que tiene tantos años, teniéndole los años a él. El provecho que dan a sus reyes es el que da a los alquimistas su arte; promételes que harán del plomo oro, y con los gastos los obligan a que del oro hagan plomo."¹

1. *Obras Completas en prosa de Francisco de Quevedo*, vol. III. Editorial Castalia, Barcelona, 2007, pp. 434-471.

Podria liquidar aquest apartat amb titulars cridaners d'articles, en comptes de fer-ho amb llibres, com el de Bieito Rubido "Para el golpe"; Amando de Miguel, "Les mueve el odio a España"; Cristina Cifuentes, "Criminales de paz"; Victoria Prego, "Una triste mascarada inútil"; Ignacio Varela, "Trapero: historia de una traición anunciada"; Federico Jiménez Losantos, "Un Gobierno de gallinas presidido por un avestruz"; Manuel Peña, "Los mossos o los nuevos bandoleros"; Pedro Simón, "Niños escudo"; Rafa Latorre, "Anatomía de un golpe de Estado"; Joaquim Coll, "La DUI esconde su derrota"; Javier Esparza, "Ahora debe comenzar la reconquista", o el de Jesús Cacho "Los ciudadanos de Cataluña tienen la palabra: a por ellos".² O citar elogiosament Ignacio Sánchez-Cuenca i el seu magnífic llibre *La confusión nacional*,³ on critica amb encert els que més desbarren: Federico Jiménez Losantos —exmaoista—, Juan Manuel de Prada,⁴ Arcadi Espada, Félix de Azúa, Cayetana Álvarez de Toledo, Antonio Escohotado —va experimentar amb moltes drogues, és clar—, Enrique Gimbernat, Gabriel Tortella, César Antonio Molina, Javier Cercas, etc. Una autèntica antologia del disbarat.⁵

Però m'he complicat la vida i he decidit fer una primera part que es podria haver anomenat "llibres que és millor no llegir". Analitzo els llibres sobre la revolta catalana publicats els últims

2. Recollits per Josep Gifreu: *El quart poder i la independència. La batalla mediàtica per l'1 d'octubre*. Angle Editorial. Barcelona, 2018.

3. Ignacio Sánchez-Cuenca: *La confusión nacional. La democracia española ante la crisis catalana*. Libros de la Catarata. Madrid, 2018.

4. Recentment ha canviat d'opinió diametralment, vegeu Xavi Ayén, *La Vanguardia* (16-2-2019).

5. Ignacio Sánchez-Cuenca: *La confusión nacional. La democracia española ante la crisis catalana*. Libros de la Catarata. Madrid, 2018, pp. 35-49.

anys. Òbviament, n'hi ha més que els que cito. Però tot té un límit. També és cert que n'hi ha de favorables, en cito alguns al llarg del text.

Començo pel llibre d'una de les nostres ments més brillants del país, eminent professor universitari i gran intel·lectual, Francisco Rico: *Paradojas del independentismo*.⁶ Es tracta d'una recopilació d'articles publicats a *El País* entre els anys 2013 i 2014, revisats el 2018. Inicia el llibre dient: “Sobre el *procés* hacia la independencia de Cataluña lo ignoro teóricamente todo.” Aquest seria un bon motiu per deixar de llegir i exigir que et retornin el que t'ha costat el llibre. Informo el lector que si un dia escric un llibre sobre *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha* i començo dient “sobre aquest llibre ho ignoro teòricament tot” ha de deixar de llegir-lo.

Rico considera que els independentistes són “los maquinadores de un minucioso callejón sin salida”. Res d'anàlisis complexes: un complot. Els textos tenen perles, per exemple, quan critica la cadena humana “para encadenar precisamente a los imaginados ‘Països Catalans’”. Es refereix a la mobilització de l'11 de setembre de 2013 sota el títol de la “Via catalana”. Res de Països Catalans, entre altres coses perquè fer una cadena humana Barcelona-Palma em sembla una mica complicat, tècnicament parlant. L'independentisme “acumula miserias”, és “irracional”, “inmoral”, cau en el “pecado de humanidad”, és “una manera de racismo”, és d'una “arrogancia totalitaria”. I, és clar, és “victimista” i “supremacista” a la vegada. Sobre el conflicte lingüístic fa una bona proposta: “Que en todas las comunidades se creen aulas bilingües para

6. Francisco Rico: *Paradojas del independentismo*. Visor Libros. Barcelona, 2018.

los alumnos que por su nacimiento, expectativas o meras ganas de saber quieran frecuentarlas.” Interpreto que el que vol dir és que a Salamanca es pugui aprendre basc, català o gallec. Una bona idea.

Per a Rico la independència és una meta impossible. La raó és encara més sorprenent: “Ningún Estado renunciaría al 20 por ciento del PIB teniendo a su favor las leyes nacionales e internacionales y la fuerza democrática para aplicarlas.” És un exemple de bones pràctiques democràtiques que hauria d’ensenyar-se en totes les facultats de ciències polítiques del món. En un moment determinat li surt la sensibilitat del filòleg i explica que, si el català estigués en perill i si l’única solució fos la independència, s’empadronaria per votar-la. Bravo! Però segons Rico hi ha una “expulsi3n del castellano del espacio p3blico”. Fantàstic! Segurament com a brillant professor de la UAB vivia en una torre d’ivori i mai va agafar el tren per anar a Sabadell (deu minuts), on hauria pogut corroborar el predomini del castellà en l’espai p3blic. No entenc la mania de voler que la gent, en comptes de tenir dues llengües, en tinguin una. Qüestiona la “discutible brutalidad de las cargas policiales”, imaginacions de ments retorçades. I en una fallada del subconscient diu que la càrrega policial de l’1 d’octubre es realitza el mateix dia del nomenament de Franco com a cap de l’Estat. I es mostra orgullós que existeixi “un poderoso Estado espa3ol”. Bon nacionalista i bon patriota espanyol. Per arreglar el problema català diu que “no comparto la idea de que nos encontremos con un problema pol3tico que pueda solucionarse con no sé qué diálogo con Espa3a”. Molt bé, doncs a hòsties amb els “piolins”. Molt bona solució. Com és que no se m’havia ocorregut abans!

Amb la col·laboració de:

© del text: Jordi Serrano i Blanquer, 2021
© del pròleg: Joan Manuel Tresserres i Gaju, 2021
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2021
Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: setembre de 2021
ISBN: 978-84-1303-294-8
DL L 485-2021
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.